

Střední článek podpory

Odborný panel

Role a kompetence školské rady v kontextu novely školského zákona

18. února 2026, Praha

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Střední článek
podpory

PROGRAM

13.00–14.00

1. BLOK | ŠKOLSKÁ RADA V SYSTÉMU A LEGISLATIVNÍ NOVINKY

Cíl: Představit roli školské rady, obecný smysl, poslání a změny od roku 2026. Poskytnout pevný legislativní základ a sjednotit chápání postavení a role školské rady před diskusí o jejích vnitřních vztazích.

Jiří Noha | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Štěpánka Thérová | Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Petr Chaluš | NPI

14.00–14.10

PŘESTÁVKA

14.10–15.10

2. BLOK | ŠKOLSKÁ RADA PERSPEKTIVOU UČITELE, RODIČE A ZŘIZOVATELE

Cíl: Analyzovat specifické motivace, očekávání a možnosti jednotlivých členů rady a nalézt průnik jejich zájmů.

Anna Chvojková | Obec Chýně

Pavel Vyhňák | ZŠ a MŠ Brno, Kotlářská 4

Karla Temrová | Gymnázium J. S. Machara v Brandýse n/L.-St. Boleslavi

Nikola Křístek | Restorativní škola | Školské rady.CZ

15.10–15.30

COFFEE BREAK A NEFORMÁLNÍ DISKUSE

15.30–16.30

3. BLOK | ROLE ŽÁKŮ A RODIČŮ – PARTICIPACE JAKO CESTA KE ZLEPŠENÍ KLIMATU

Cíl: Představit zapojení žáků a studentů nikoliv jako riziko, ale jako nástroj pro včasnou identifikaci problémů a výchovu k občanské odpovědnosti.

Jan Berki | Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Lucie Laurýnová | Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Mladá Boleslav

Lukáš Procházka | Střední průmyslová škola na Proseku

Václav Benedikt | Republikové fórum parlamentů dětí a mládeže

Jan Gondek | Česká středoškolská unie

Vojtěch Truksa | Gymnázium J. S. Machara v Brandýse n/L.-St. Boleslavi

16.30–17.00

ZÁVĚREČNÁ DISKUSE

1. BLOK

ŠKOLSKÁ RADA V SYSTÉMU A LEGISLATIVNÍ NOVINKY

Štěpánka Thérová | MŠMT

Jiří Noha | MŠMT

Petr Chaluš | NPI

ŠKOLSKÁ RADA V SYSTÉMU A LEGISLATIVNÍ NOVINKY

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

PRAHA, 18. ÚNORA 2026

Novela školského zákona č. 267/2025 Sb.

- Součástí novely zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyhlášené pod č. 267/2025 Sb., jsou i změny u školských rad.
- Školská rada byla s účinností od 1. 1. 2026 ve středních školách, bez nižších stupňů víceletého gymnázia a odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, rozšířena o zástupce nezletilých žáků. Zároveň byla rozšířena její pravomoc.

Novela školského zákona č. 267/2025 Sb.

- Nově se stanovuje, že ve středních školách bude aktivní a pasivní volební právo do školské rady náležet nejen zákonným zástupcům nezletilých žáků středních škol, ale i samotným nezletilým žákům středních škol.
- Změna se netýká žáků základních škol a tomu věkově odpovídajícím žákům nižšího stupně víceletého gymnázia a příslušné části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, neboť cílem této změny je umožnit participaci ve školské radě nezletilým žákům ve věku mladistvých. Jedná se totiž o osoby, u kterých právo volit a právo být volen do školské rady je přiměřené jejich rozumové a volní vyspělosti. Zletilým žákům tato práva již náleží.

Novela školského zákona č. 267/2025 Sb.

Školská rada a její kompetence jsou upraveny v § 167 a § 168 školského zákona, níže jsou uvedeny aktuální změny:

- § 167 odst. 1: Při základních, středních a vyšších odborných školách se zřizuje školská rada. Školská rada je orgán školy umožňující zákonným zástupcům **všech** nezletilých žáků, **nezletilým žákům středních škol s výjimkou žáků nižšího stupně víceletého gymnázia a odpovídající části osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře, zletilým žákům a studentům (dále jen „žakovský volič“)**, pedagogickým pracovníkům školy, zřizovateli a dalším osobám podílet se na správě školy. Pokud je součástí právnické osoby více těchto škol, je možné zřídit jedinou společnou školskou radu.
- § 167 odst. 2: Školskou radu zřizuje zřizovatel, který zároveň stanoví počet jejích členů a vydá její volební řád. Třetinu členů školské rady jmenuje zřizovatel, třetinu volí **žakovští voliči** a třetinu volí pedagogičtí pracovníci dané školy. **Zákonní zástupci nezletilých žáků mají společně 1 hlas za každého žáka.** Členem školské rady nemůže být ředitel školy. Ve školách, které nejsou zřízeny státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí a nejsou zřízeny v právní formě školské právnické osoby, plní úkoly zřizovatele podle věty první a druhé ředitel školy.

Novela školského zákona č. 267/2025 Sb.

- § 167 odst. 6: Funkční období členů školské rady je tři roky. **Ředitel školy zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup volební řád školské rady, složení školské rady a způsob podávání podnětů, oznámení a stížností školské radě.**
- § 167 odst. 9: Funkce člena školské rady skončí před uplynutím funkčního období
 - vzdáním se funkce písemným prohlášením do rukou předsedy školské rady,
 - dnem doručení písemného odvolání jmenovaného člena školské rady zřizovatelem do rukou předsedy školské rady,
 - vznikem neslučitelnosti podle odstavce 2 věty třetí,
 - v případě opakované neomluvené neúčasti na zasedání školské rady, pokud tak stanoví volební řád,
 - dnem, kdy byl do funkce člena školské rady zvolen nový člen v předčasných volbách podle odstavce 8 věty první, nebo
 - **u zástupce pedagogických pracovníků dnem, kdy přestane být v základním pracovněprávním vztahu ke škole, a u zástupce žakovských voličů dnem, kdy se stane pedagogickým pracovníkem školy, nebo je-li jím žák nebo student školy dnem, kdy přestane být žákem nebo studentem školy, nebo je-li jím zákonný zástupce žáka dnem, kdy tento žák přestane být žákem školy.**

Novela školského zákona č. 267/2025 Sb.

- § 168 odst. 1: Školská rada
 - vyjadřuje se k návrhům školních vzdělávacích programů a k jejich následnému uskutečňování,
 - schvaluje výroční zprávu o činnosti školy,
 - schvaluje školní řád, ve středních a vyšších odborných školách stipendijní řád, a navrhuje jejich změny,
 - schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v základních a středních školách,
 - podílí se na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy,
 - projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok, a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření,
 - projednává inspekční zprávy, **protokoly o kontrole a výsledky šetření České školní inspekce,**
 - **projednává podněty, oznámení a stížnosti týkající se zejména vzdělávání a poskytování školských služeb** a podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy,
 - podává návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy,
 - **uděluje předchozí souhlas se jmenováním ředitele školy podle § 166 odst. 10 písm. b),**
 - **uděluje předchozí souhlas s kombinovanou výukou podle § 25a ve škole a**
 - **odvolává souhlas s kombinovanou výukou podle § 25a ve škole; kombinovaná výuka končí ke dni určenému školskou radou.**

Novela školského zákona č. 267/2025 Sb.

- § 168 odst. 2: Školská rada

Ředitel školy je povinen umožnit školské radě přístup k informacím o škole, zejména k dokumentaci školy, **a k informacím o rozpočtu a hospodaření právnické osoby**. Informace chráněné podle zvláštních právních předpisů* poskytne ředitel školy školské radě pouze za podmínek stanovených těmito zvláštními právními předpisy. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.

*Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Často kladené otázky

Vztahuje se nové znění § 167 odst. 9 písm. f) platné od 1. 1. 2026 školského zákona na skončení funkce člena školské rady před uplynutím funkčního období či na členství v současných školských radách?

Nikoliv, s ohledem na přechodné ustanovení zákona č. 267/2025 Sb. se funkční období ve školské radě dokončí podle podmínek, za kterých byl člen školské rady do funkce zvolen.

Je stanovena lhůta pro doplňovací volby do školské rady?

Lhůta do kdy musí být uskutečněna doplňovací volba do školské rady, stanovena není, to musí stanovit volební řád, který musí zajistit plynulou návaznost, protože vždy ve škole musí být kompletní školská rada (až na výjimečné okolnosti).

Může být zvolen do školské rady školy za žákovské voliče vychovatel/lka školní družiny, účetní nebo hospodář/ka školy?

Ano, neboť školský zákon vylučuje jako zástupce žákovských voličů pouze pedagogické pracovníky školy, kterými nejsou účetní nebo hospodářka školy. Vychovatel ve školní družině či ve školním klubu jsou pedagogickými pracovníky tohoto školského zařízení (§ 111 školského zákona) a nikoliv školy, i když jsou oba školské subjekty součástí stejné právnické osoby, nejedná se v případě pedagogického pracovníka školní družiny či klubu o pedagogického pracovníka školy.

Často kladené otázky

Jak se od 1. 1. 2026 aplikuje aktivní a pasivní volební právo do školské rady u nezletilých žáků středních škol? Budou doplňovací volby pro tyto členy nebo budou nové volby do celé školské rady?

S ohledem na přechodné ustanovení zákona č. 267/2025 Sb., které zní „15. Výkon funkce člena školské rady zvoleného přede dnem 1. ledna 2026 se dokončí podle dosavadních právních předpisů“ budou nové volby do školských rad uskutečněny až po skončení funkčního období stávajících školských rad. Pokud se funkce člena školské rady za „žakovské voliče“ uvolní dříve ze zákonem stanovených důvodů, budou na toto místo doplňovací volby, které budou probíhat již podle nové právní úpravy. Nicméně tomuto novému členovi školské rady zvolenému v doplňovacích volbách končí mandát spolu s celou školskou radou, viz § 167 odst. 8:

Doplňovací volby do školské rady se v souladu s volebním řádem konají, přestane-li být volený člen školské rady jejím členem před skončením funkčního období z důvodů stanovených v odstavci 9 písm. a) až d) a f). Funkční období člena školské rady zvoleného v předčasných nebo doplňovacích volbách končí shodně s funkčním obdobím členů školské rady zvolených v řádných volbách.

Často kladené otázky

Kdo je za zřizovatele kompetentní rozhodnout o zřízení školské rady – je to zastupitelstvo, rada nebo starosta?

Zřizování škol je podle § 35 odst. 2 zákona 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, v samostatné působnosti obce (viz znění uvedeného zákona: „§ 35 (1) Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům jako výkon státní správy, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon.(2) Do samostatné působnosti obce patří zejména záležitosti uvedené v § 84, 85 a 102, s výjimkou vydávání nařízení obce. Obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. **Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.**“

Ustanovení § 102 zákona o obcích stanoví v odst. 1, že „Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce a zabezpečuje plnění jím přijatých usnesení“ a návazně v odst. 2 písm. b),Radě obce je vyhrazeno b) plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce, s výjimkou obecní policie, úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů, nejsou-li vyhrazeny zastupitelstvu obce (§ 84 odst. 2).

Z uvedeného vyplývá, že u právnické osoby zřízené obcí, základní školy, plní funkci zřizovatele rada obce, která je i kompetentní jmenovat členy školské rady za zřizovatele.

Často kladené otázky

Jak je to s ochranou informací, údajů, ke kterým má člen školské rady přístup, po skončení jeho mandátu?

Člen školské rady vykonává svou funkci jako součást orgánu školy a má přístup k informacím výlučně v souvislosti s výkonem této funkce. Skončení členství ve školské radě samo o sobě neznamena oprávnění nakládat s informacemi, které byly osobě zpřístupněny právě z důvodu výkonu této funkce.

Informace získané v rámci činnosti školské rady nelze považovat za veřejné, pokud jejich zveřejnění nevyplývá z právních předpisů nebo z povahy projednávané věci. Zejména jde o informace obsahující osobní údaje žáků, jejich zákonných zástupců nebo zaměstnanců školy, jakož i o interní informace o chodu či hospodaření školy. Po skončení funkce člena školské rady zaniká právní titul k dalšímu zpracování či zpřístupňování těchto údajů.

Povinnost zdržet se neoprávněného poskytování takových informací vyplývá z obecného principu účelovosti výkonu veřejné funkce, z právních předpisů upravujících ochranu osobních údajů, jakož i z obecné prevenční povinnosti a ochrany práv třetích osob. Tyto povinnosti nejsou časově omezeny pouze na dobu výkonu funkce, pokud jde o informace získané výlučně v této souvislosti.

Proto i bývalý člen školské rady je povinen zachovávat náležitou zdrženlivost při nakládání s informacemi, o nichž se dozvěděl v souvislosti s výkonem funkce, a to zejména tehdy, pokud by jejich další zpřístupnění mohlo zasáhnout do práv či oprávněných zájmů školy nebo dotčených osob.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

DĚKUJEME VÁM ZA POZORNOST

Tým MŠMT

Sekce vzdělávání a mládeže

Odbor středního, vyššího odborného a dalšího vzdělávání

Karmelitská 529/5
118 12 Praha 1

<https://www.msmt.gov.cz>

<https://www.msmt.gov.cz/vzdelavani>

VELKÁ NOVELA ŠKOLSKÉHO ZÁKONA

k důvodu některých změn u školských rad

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

VOLEBNÍ PRÁVO DO ŠKOLSKÉ RADY

- Školský zákon ve skutečnosti stanoví pouze to, kdo může volit, ne to, kdo může být volen (až na výjimky – např. ředitel školy nesmí být členem školské rady, pedagogický pracovník školy nemůže být zvolen žákovskými voliči).
- Protože zákon pasivní volební právo neomezuje, nesmí tak činit ani volební řád; jak žakovští voliči, tak pedagogičtí pracovníci mohou svým zástupcem zvolit kohokoli, např. advokáta, vztah ke škole není podmínkou.
- Pasivní volební právo (právo být volen) tedy náleží každé plně svéprávné osobě (osobě starší 18 let) + nově také nezletilým žákům dané střední školy → **§ 21 odst. 1 písm. c) školského zákona specifikuje, že žáci mají právo volit a být voleni do školské rady za podmínek stanovených tímto zákonem** – takže ti žáci, kteří se mohou podílet prostřednictvím školské rady na správě školy, smějí do školské rady nejen volit, ale také být voleni
- Volební řád může stanovit „procesní“ věci – kdy se konají volby, jak a kde se konají, do jaké doby nejpozději přede dnem konání voleb se registrují kandidáti apod. Nesmí stanovit minimální účast podmiňující platnost voleb → nad rámec zákona! (v praxi ale časté), nebo kdo smí navrhopvat kandidáty (tím by se omezilo pasivní volební právo).
- Volební řád může stanovit i možnost elektronické volby, ale s tím, že musí být současně zajištěna i možnost fyzické volby pro voliče, kteří z jakéhokoli důvodu nemohou nebo nechtějí elektronickou volbu použít (nikomu nelze upřít zákonné volební právo např. z důvodu, že nemá přístup do školního elektronického systému). Zákon to sice nevyžaduje, ale lze doporučit, aby volby byly tajné.

ŽÁKOVSKÝ VOLIČ

- Jedná se o legislativní zkratku pro voliče třetiny školské rady volené zákonnými zástupci, žáky a studenty (v případě vyšších odborných škol).
- Nově je explicitně stanoveno, že „zákonní zástupci nezletilých žáků mají společně 1 hlas za každého žáka“ → **to platilo vždy, s ohledem na § 865 odst. 1 občanského zákoníku (rodičovská odpovědnost náleží stejně oběma rodičům)**. Školy v tom často chybovaly. Volební řád nemůže stanovit, který ze zákonných zástupců může volební právo vykonávat, rozhodnutí je vždy na zákonných zástupcích.
- Právní odpovědnost nezletilých žáků:
 - Trestní odpovědnost od 15 let věku,
 - § 31 občanského zákoníku: každý nezletilý, který nenabyl plné svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.

Dále **podle § 152 odst. 3 občanského zákoníku** platí, že týká-li se hlavní činnost právnické osoby nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností a není-li hlavním účelem právnické osoby podnikání, může zakladatelské právní jednání určit, že **členem voleného kolektivního orgánu právnické osoby může být i osoba nezletilá nebo osoba s omezenou svéprávností**. Mohou-li být členy kolektivního orgánu a v něm/za něho právně jednat nezletilé osoby následkem zakladatelského právního jednání, tím spíše smějí vybrané nezletilé osoby vykonávat činnost ve školských radách, stanoví-li tak (školský) zákon.

OTÁZKA MLČENLIVOSTI

- Školská rada není správním orgánem, ale orgánem školní samosprávy, takže **žádnou povinnou mlčenlivost** o věcech, o kterých se členové školské rady z důvodu výkonu funkce dozvědí, **právní předpisy neznají**.
- **I kdyby si takovou povinnost školská rada schválila obecně v jednacím řádu** (který si na svém prvním zasedání sama stanoví a přijme v souladu s § 167 odst. 7 školského zákona) nebo vždy ad hoc v případě některých jednání, v rámci školní samosprávy **nelze porušení této povinnosti sankcionovat**.
- Nicméně platí, že každý je povinen dodržovat právní předpisy a za případné protiprávní jednání nese právní odpovědnost:
 - podle § 81 občanského zákoníku je chráněna osobnost člověka, včetně všech jeho přirozených práv; ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.
 - podle § 82 občanského zákoníku člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
 - dále je třeba vést v patrnosti, že podle GDPR jakékoli zpřístupnění či šíření (zveřejnění) osobních údajů podléhá souhlasu dotčené osoby, nevyplývá-li z právních předpisů jinak.
- Každý člen školské rady proto musí pečlivě vážit, jak zacházet s informacemi, které se během výkonu funkce dozví, aby se jejich šířením nedopustil protiprávního jednání, zejména v případě osobních údajů či informací jinak chráněných (např. předčasným zveřejněním podmínek připravovaného výběrového řízení).

NOVÉ PRAVOMOCI

- Vysloveně nové pravomoci pouze tyto:
 - udělování souhlasu s jmenováním ředitele školy podle § 166 odst. 10 písm. b) školského zákona → důvod: zde jde o jmenování na dobu neurčitou, nikoli „dočasné“.
 - udělování a odvolávání souhlasu s kombinovanou výukou.
- Ostatní tzv. nové pravomoci v novele jsou jen explicitním zdůrazněním pravomocí, které školská rada ve skutečnosti měla vždy (což vyplývalo z její povahy jakožto orgánu školní samosprávy), ale ne vždy si toho byla školská rada vědoma, popřípadě jí ředitel školy tyto pravomoci upíral s tím, že školský zákon tyto pravomoci nezmiňuje.
- Např. nové zakotvení toho, že školská rada „projednává podněty, oznámení a stížnosti týkající se zejména vzdělávání a poskytování školských služeb“ je pouze odrazem toho, že školská rada „podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství a dalším orgánům státní správy“ → pokud má rada podat nějaký podnět, musí jej logicky nejprve projednat a na jeho podání se usnést.
- Totéž např. u činnosti ČŠI – školská rada vždy projednávala inspekční zprávy, nedává tedy smysl, aby neprojednávala taktéž protokoly o kontrole a výsledky šetření ČŠI (další formy inspekční činnosti).
- Skutečnost, že ředitel školy poskytne školské radě přístup „k informacím o rozpočtu a hospodaření právnické osoby“ odpovídá tomu, že školská rada projednává návrh rozpočtu právnické osoby na další rok a navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření → nutné kvůli rozdílným pojmům „škola“ a „právnická osoba vykonávající činnost školy“.

NOVÝ DŮVOD ZÁNÍKU FUNKCE

- Novela zde přináší jedinou změnu.
- U zástupce žakovských voličů zaniká funkce ve školské radě také:
 - **dnem, kdy se tento zástupce stane pedagogickým pracovníkem školy** → vyskytly se případy, kdy se osoba zvolená v „žakovské kurii“ stala na škole asistentem pedagoga, přičemž kdyby byla pedagogickým pracovníkem už před volbou, nesměla by v žakovské kurii kandidovat, avšak uzavření pracovněprávního vztahu pedagogického pracovníka po zvolení dosud nebylo důvodem zániku funkce ve školské radě.

ZVEŘEJŇOVÁNÍ INFORMACÍ O ŠKOLSKÉ RADĚ

- Nově ředitel školy zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup
 - volební řád školské rady,
 - složení školské rady a
 - způsob podávání podnětů, oznámení a stížností školské radě.
- Volební řád: vydává jej zřizovatel, ředitel pouze zveřejňuje.
- Složení školské rady – kdo je členem školské rady a v jaké „kurií“. Je třeba aktualizovat v případě změn.
- Způsob podávání podnětů – tj. zda fyzicky nebo elektronicky a na jaké adrese, případně včetně dalších instrukcí (např. formulář) → záleží na podmínkách a možnostech školy, rozhoduje ředitel.
- Je možné ve spolupráci se zřizovatelem.

ČLEN ŠKOLSKÉ RADY V KONKURNÍ KOMISI

- Vyhláška č. 54/2005 Sb.
- V konkursní komisi nikdy nebude nezletilý žák:
- **„1 člen, kterým je zletilý člen školské rady zvolený žakovskými voliči, určený volbou školské rady, je-li zřízena; pokud je za žakovské voliče zvolen do školské rady jen 1 zletilý člen, považuje se za určeného tento člen; pokud žádný člen školské rady zvolený žakovskými voliči není zletilý, školská rada určí člena komise volbou ze zletilých osob navržených nezletilými členy školské rady; každý nezletilý člen školské rady může navrhnout jednu osobu; pokud je nezletilý člen jediným zástupcem žakovských voličů ve školské radě, považuje se za určeného jím navržená osoba.“**
 - pro osobu navrženou nezletilým členem platí pouze předpoklad zletilosti, takže jí může být kdokoliv.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST

PhDr. Mgr. Jiří Noha, Ph.D.

MŠMT, Odbor legislativy

Karmelitská 529/5
118 12 Praha 1

jiri.noha@msmt.gov.cz

www.msmt.cz

**Školské rady
jako tradiční a rozvíjející se
součást systému správy škol
u nás i ve světě**

18.02.2026

Petr Chalůš

petrchalus@gmail.com

Školská rada z širší perspektivy ...

- podporuje, aby se vzdělávání na lokální úrovni školy a místní komunity odehrávalo v průsečíku zájmů vzdělávaného, rodiny, komunity, profesionálů, ...
- nejen přispívá k vyvažování těchto zájmů a dialogu mezi těmito zájmy, vytváří i prostor pro spolupráci klíčových aktérů - členové rady se mohou stát týmem podporujícím rozvoj školy

Různé přínosy pro různé aktéry

- legislativně ukotvený hlas těch, kterých se vzdělávání týká - **rodiče a žáci** se s touto oporou v zákoně mohou podílet na tom, jak škola funguje, kam směřuje
- pro **učitele** je školská rada jedním z prostor pro partnerský dialog o dalším směřování školy, nejsou zde jen v roli zaměstnance, jsou i v roli „správce“
- pro **ředitele** je unikátním druhem zpětné vazby, inspirace, může být posílením váhy strategických rozhodnutí vedení školy + podpořených i školskou radou
- pro **zřizovatele** může komunikace s nominovanými zástupci zajistit další vhled do činnosti a rozvoje školy, případně v souladu s místní školskou politikou
- pro **všechny ve škole** a okolí školy nabízí rada příležitost, díky unikátně namíchanému složení, najít řešení „složitých“ (konceptních) situací v životě školy

Školské rady mají oporu nejen v legislativě, také v historii a ve strategiích

- Místní školní rady u nás byly zakládány od 70. let 19. století, po roce 1948 však byly ze zákona zrušeny. Postupně začaly být obnovovány po roce 1989 a zároveň procházely legislativními proměnami. Od roku 2004 byly školské rady zákonem stanoveny jako povinné, další průběžné novely posilují funkčnost školské rady.
- Ke školským radám se vztahoval Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha) z roku 2001. Zdůrazňoval principy jako otevřenost školy rodičům, decentralizaci řízení, participaci a demokracii.
- V současnosti je podpora školských rad i součástí národní Strategie rozvoje vzdělávání 2030+ (zdůrazňuje kontext participace rodičů na fungování školy).

Podobné výzvy pro školské rady v různých zemích

- Napříč všemi vzdělávacími systémy v rozvinutém demokratickém světě je jednoznačná úloha školské rady v oblasti **strategického rozvoje školy** - participativním způsobem.
- Výzkumy ukazují, že „vlivné“ školské rady mají školy s tradicí aktivního zapojování rodičů (a žáků). Takové rady pak snadněji spolupracují se všemi participujícími aktéry (zaměstnanci školy, rodiči, žáky, ...) podílejí se na iniciativách pro rozvoj školy, **dobře komunikují s řediteli, kteří „své“ rady rádi podporují.**
- Úpravy legislativy silně ovlivňují školské rady, a jedním z přínosů dobré školské rady může být, že **rodiče se cítí spoluvlastníky školy** (Gann 2016).

Příklad z kanadských provincií

- zajímavý vztah mezi „School Boards“ (blíže zřizovateli) a „School Community Councils“ (blíže škole, kde se očekává se zvýšení participace rodičů na rozvoji škol s cílem podpořit co nejlepší učení žáků i zároveň dobré podmínky pro učení žáků)
- akademickým výzkumem identifikované bariéry v plné autentické participaci, vyšší úrovně participace se objevovaly v případě, že školské rady stanovovaly a naplňovaly vlastní plán rozvoje školy v určité oblasti (Stelmach 2016)
- ministerstvo v provincii tvoří, rozvíjí základní metodickou podporu členům SCS a průběžně monitoruje, vyhodnocuje základní data o školských radách

V čem může národní autorita pomoci členům školských rad při interpretaci legislativy?

- **Podílí se školská rada na podobě vzdělávání ve škole?** Nejspíše ano, když se vyjadřuje ke školním vzdělávacím programům a jejich uskutečňování, schvaluje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků apod.
- **Je významným aktérem při stanovování práv a povinností všech zúčastněných?** Nejspíše ano, když schvaluje školní řád a navrhuje jeho změny.
- **Podporuje celkovou kvalitu školy?** Nejspíše ano, když projednává návrh rozpočtu, navrhuje opatření ke zlepšení hospodaření, schvaluje výroční zprávu o činnosti školy, projednává zprávy, šetření České školní inspekce.
- **Podílí se na koncepčním rozvoji školy?** Nejspíše ano, když se podílí na zpracování koncepčních záměrů rozvoje školy, podává návrh na vyhlášení konkursu na ředitele školy.
- **Přispívá k řešení případných problémů?** Nejspíše ano, když projednává podněty, oznámení a stížnosti, podává podněty a oznámení řediteli školy, zřizovateli, orgánům vykonávajícím státní správu ve školství.

Povzbuzení z průzkumu mezi členy školských rad (HMP,2021)

„Co oceňují na školské radě?“

- Ukazuje se, že je to zejména **přátelská atmosféra, možnost diskutovat** o škole, dávat podněty pro rozvoj školy, oceňují také **přístup k informacím** o chodu školy.
- Školskou radu vidí někteří i jako **prostor pro řešení problémů**.
- Kromě dodržování povinností školské rady, dobré spolupráce s vedením školy a zřizovatelem se ukazuje, že často je školská rada velmi **flexibilní, reaguje rychle a operativně** (i v době pandemie).
- Objevily se i konkrétní příklady **zlepšení podmínek pro žáky**, díky pohledu ze strany žáků a osob mimo školu - přínos zpětné vazby pro školu.
- Školská rada je ve většině případů vnímána jako **přínosná spolupráce všech zástupců různých skupin ve prospěch školy**. V některých případech se ukazuje, že **některé školské rady potřebují podporu**.

2. BLOK

ŠKOLSKÁ RADA PERSPEKTIVOU UČITELE, RODIČE A ZŘIZOVATELE

Anna Chvojková | Obec Chýně

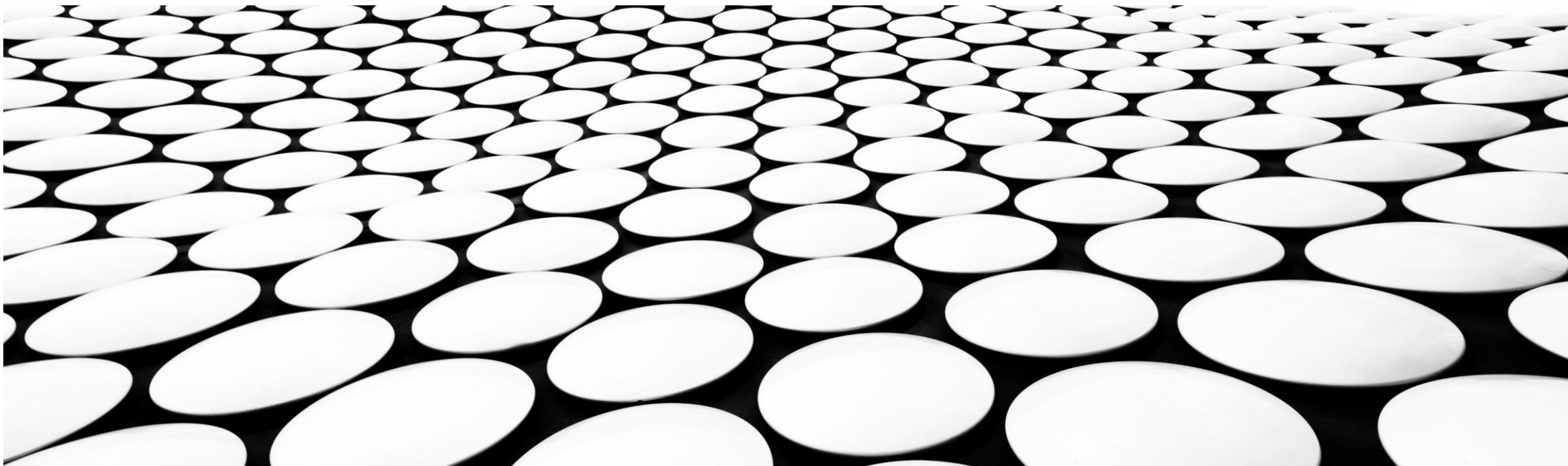
Pavel Vyhňák | ZŠ a MŠ Brno, Kotlářská 4

Karla Temrová | Gymnázium J.S. Machara v Brandýse n/L - St. Boleslavi

Nikola Křístek | Restorativní škola/Školské rady.CZ

ŠKOLSKÉ RADY V PRAXI

MEZI PASIVITOU A AKTIVISMEM

ŠKOLSKÁ RADA JE ZÁKONNÝ ORGÁN DLE § 167–168 ŠZ

- schvaluje školní řád
- schvaluje pravidla hodnocení
- projednává výroční zprávu
- vyjadřuje se ke koncepci rozvoje školy
- podává podněty řediteli a zřizovateli

ŠR Nemá:

- výkonnou pravomoc
- personální pravomoc
- kontrolní pravomoc ve smyslu inspekce

Má být:

- platformou participace
- mostem mezi školou a zřizovatelem
- nástrojem transparentnosti

Po téměř 20 letech praxe je legitimní otázka:

Funguje současný model efektivně?

Model je založen na participaci, nikoli řízení.

REALITA V PRAXI – DVA EXTRÉMY

Extrém pasivity – neschopnost radu ustavit

- Anonymizovaný případ ZŠ, 650 žáků, model 333
- Na opakované výzvy jen 2 kandidáti za ZZ, ve volbách celkem 8 voličů
- 0 kandidátů z řad pedagogů
- Opakované výzvy, třídní schůzky, komunikace.

Výsledek:

- nutnost opakovat volby, přenesení odpovědnosti na ředitele, administrativní zátěž bez výsledku

Co tento případ ukazuje?

- členství není vnímáno jako přínosné
- zákon předpokládá zájem, který často chybí
- ředitel odpovídá za něco, co nemůže ovlivnit

Extrém aktivismu – překračování kompetencí

- snaha zasahovat do osobní sféry zaměstnanců (např. způsob stravování učitelů)
- Snaha o zasahování do pracovněprávních vztahů
- tlak na rozhodnutí školy – vměšování do práce ŠPP, „snaha o zákaz inkluze, programů primární prevence aj.“
- dvojité či opakované podněty z pozice zástupců ŠR i zřizovatele
- Politizace

Není jasně definováno, kde končí poradní role a začíná řízení školy.

Co tento extrém způsobuje?

- napětí mezi vedením a radou
- destabilizaci řízení školy
- oslabení autonomie ředitele

Nejde o selhání konkrétní školy. Jde o strukturální problém.

SPECIFICKÝ ROZDÍL ZŠ × SŠ

Jednotný model:

- stejná legislativa

Odlišná realita:

- ZŠ: silná rodičovská citlivost
- SŠ: jiná struktura, studenti jako voličská skupina

Potřeba diferenciacie přístupu - Má být model ŠR skutečně totožný?

AKTUÁLNÍ VÝZVA – ROZPOČET A INVESTICE

Školská rada by mohla:

- být platformou pro diskusi o rozpočtu – jak zřizovatel využívá RUD na žáka, jak podporuje kvalitu vzdělávání?
- podílet se na prioritizaci „investic“ – např. s ohledem na charakteristiku prostředí – ŠPP, IT aj.
- zvyšovat transparentnost vůči veřejnosti – transparentní a odborní zástupci zřizovatele
- efektivní komunikace mezi školou a zřizovatelem – kompetentní zástupci zřizovatele, zaměstnanci

Aktuálně však dnes:

- role ŠR není v tomto jasně ukotvena
- komunikace je často neformální, neodborná, zavádějící
- pokud rada překračuje svou roli neexistuje orgán, který by ji „popohnal“ – patová situace

MOŽNÉ CESTY K EFEKTIVNÍ ŠKOLSKÉ RADĚ

Jasně vymezení kompetencí

- explicitní vymezení hranic
- definice rozdílů mezi „podnětem“ a „řízením“

Metodická podpora členů

- stručný manuál role člena ŠR
- povinné vstupní školení pro zástupce zřizovatele

Posílení strategické role

- povinná diskuse nad koncepcí rozvoje
- strukturované projednávání rozpočtu se zřizovatelem

Ochrana autonomie školy

- jasná procesní pravidla komunikace
- etický kodex člena školské rady

Současný model školské rady pracuje s pravomocemi, ale nepracuje s odpovědností.

Pro stabilitu systému je třeba posílit nejen participaci, ale i jasně vymezit odpovědnost.

ŠKOLSKÁ RADA NENÍ PROBLÉM

JE PŘÍLEŽITOSTÍ

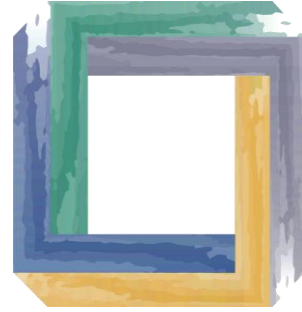
Pokud jasně vymezíme:

- kompetence,
- odpovědnost,
- a roli v oblasti strategie a rozpočtu,

může se stát stabilním prvkem kvalitního řízení školy.

Nehledejme, co nefunguje.

Hledejme, jak nyní model školské rady nastavit tak, aby byl skutečnou oporou školám i zřizovatelům.

Efektivní školská rada

Nikola Křístek

Školské rady.CZ

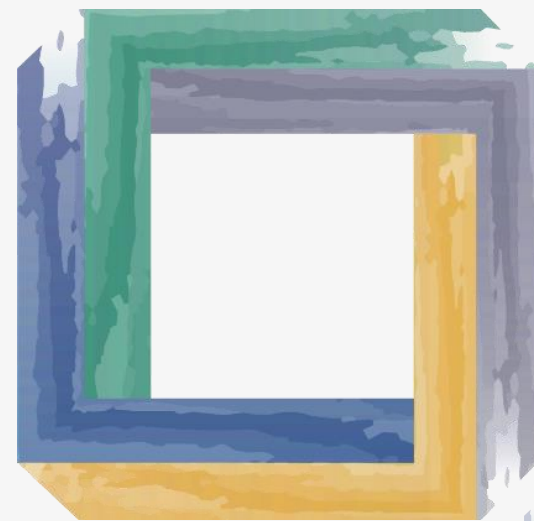
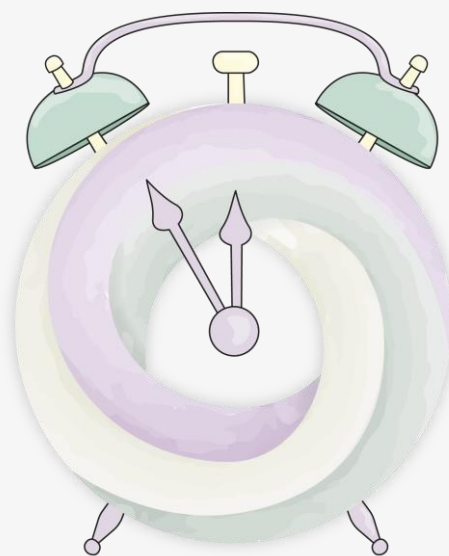
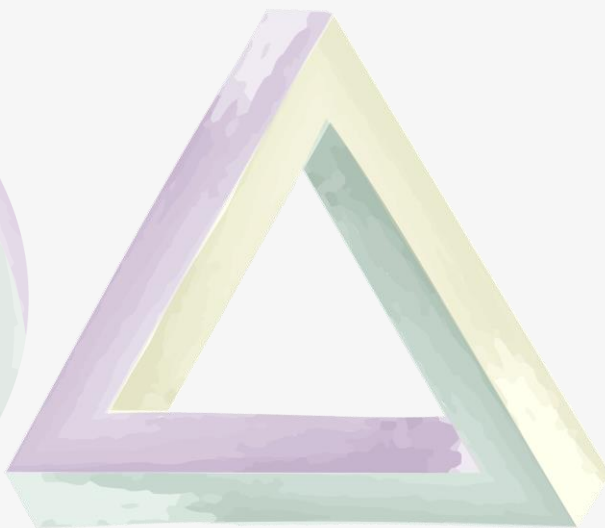
Restorativní škola

**Školské
rady.CZ**

Pomáháme lidem ve škole **se spolu lépe domluvit**

vztahy až na prvním místě

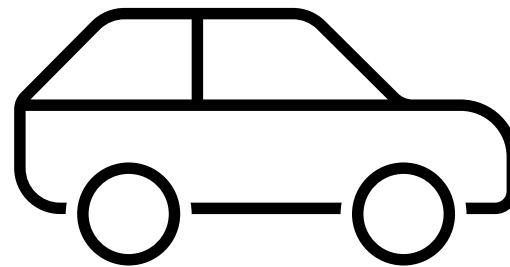
Skolské
rady.CZ

Přínosy funkční školské rady

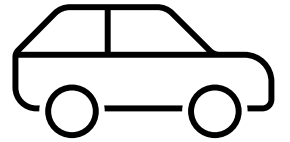
- **Posilování důvěry** v instituce = odolnosti komunit a státu
- **Zpětnovazební** mechanismus
- **Ochrana strategie** školy (změna vedení, zřizovatele apod.)
- **De-eskalace konfliktů**

Školská rada jede

Spojka, brzda, plyn (🚗ředitel)

Plyn – spolutvorba budoucnosti školy

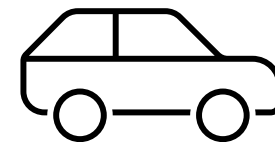
- Vize (*zpracování koncepčních záměrů školy*)
- .. & Strategie (*rozpočet*)
- Školní vzdělávací program
- Školní řád & Pravidla hodnocení

Spojka – odladění napětí, podpora dialogu

- **Podněty**
- **Oznámení**
- **Stížnosti**

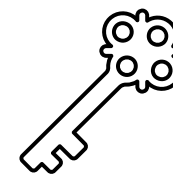
- **Projednání info ČŠI**
 - inspekční zprávy
 - výsledky šetření

Brzda – když škola míří mimo dráhu

- Naplňování strategie (*výroční zpráva*)
- Hospodaření
- **Stížnosti**
- **Podněty jiným institucím** (zřizovatel, ČŠI, PČR, ...)
- **Iniciace konkurzu** na konci funkčního období ředitele

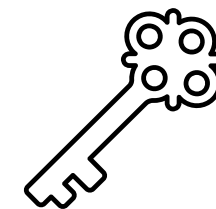
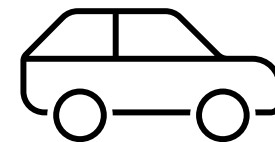

Klíče od garáže, auta a zapalování

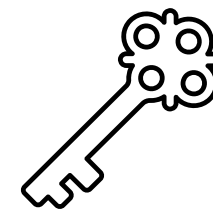
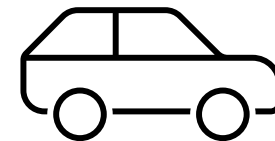
Zřizovatel školy – vrata garáže

- Volební řád
 - Počet členů (podle stavu školy a komunity)
 - Technické instrukce pro ředitele
 - Parametry voleb (prezentace voleb, kandidátů, způsob volby)
- Vlastní zástupce
 - Kompetence
 - Motivace
 - Nestrannost
- Komunikace
 - O školské radě (společenský kredit, nezávislost)
 - Se školskou radou (četnost, agenda, ne-duplicitní orgány)

Ředitel školy – dveře auta

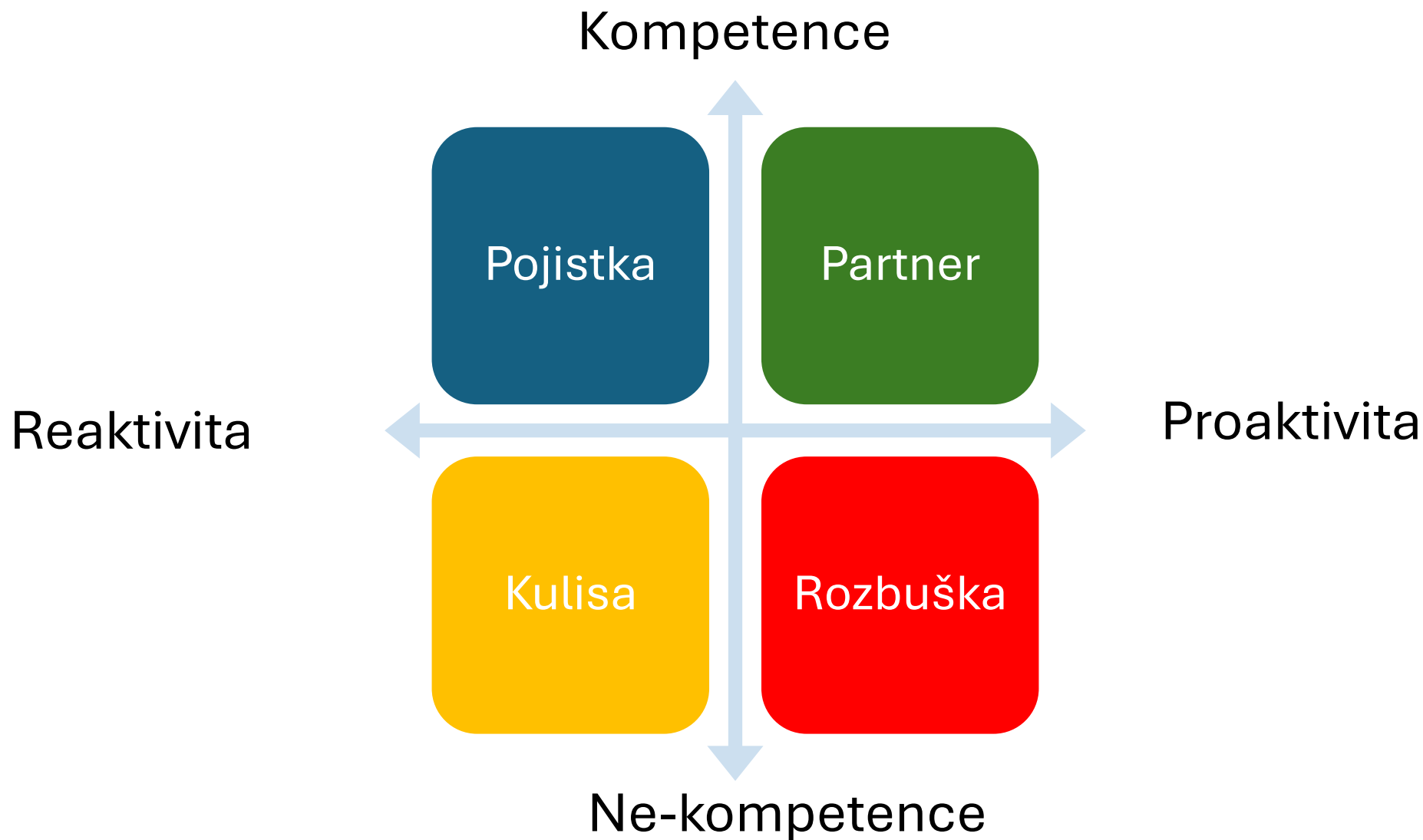
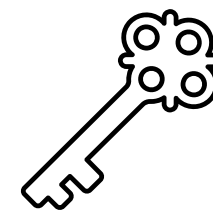
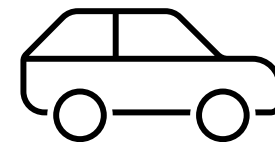

- Podmínky pro práci ŠR
 - Atraktivní volby
 - Technická podpora a nákup služeb (§ 164 e)
- Spolupráce
 - Tvorba koncepce školy
 - Zapojování do tvorby zákl. norem
- Komunikace
 - O školské radě (nezávislost, reprezentativnost, oprávnění)
 - Se školskou radou (včasnost, úplnost, ne-invazivnost)

Školská rada

zapalování

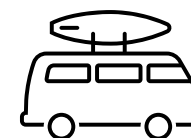
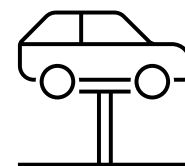

Školské
rady.CZ

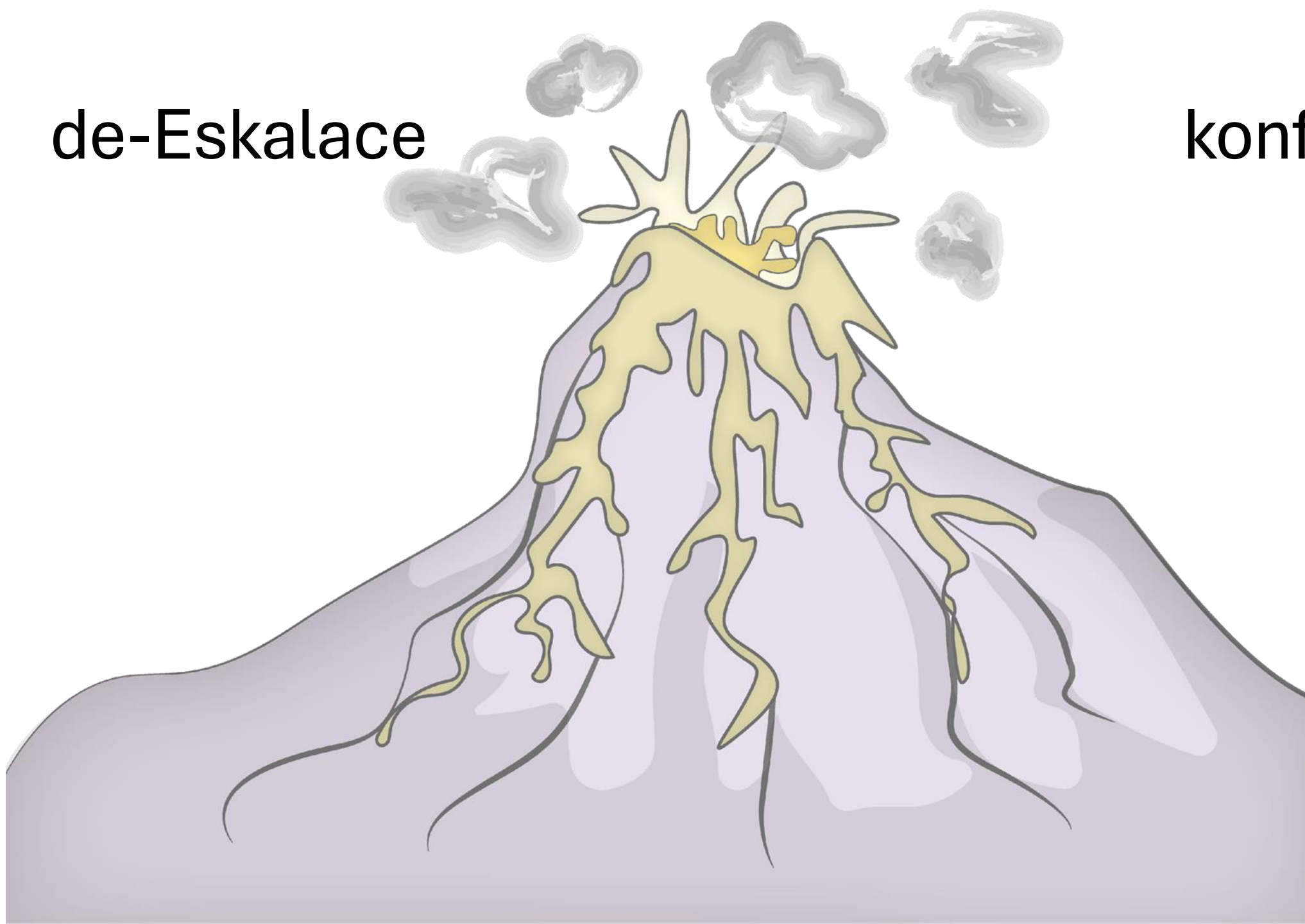
Školská rada – start

- 1. Dohody o prioritách a spolupráci** mezi členy školské rady
(pomáhá školení a facilitace => jednací řád)
- 2. Dohody o spolupráci** a nastavení komunikačního rozhraní
mezi ŠR a ředitelem
(pomáhá facilitace a mediace => postupy a osvěta)
- 3. Nabídka nestranné podpory**
v oblasti podnětů, oznámení a stížností
všem školním aktérům
(pomáhá znalost restorativních přístupů => případy, dialog)

de-Eskalace

konfliktů

Jak postupovat při řešení problému

Zákonný zástupce

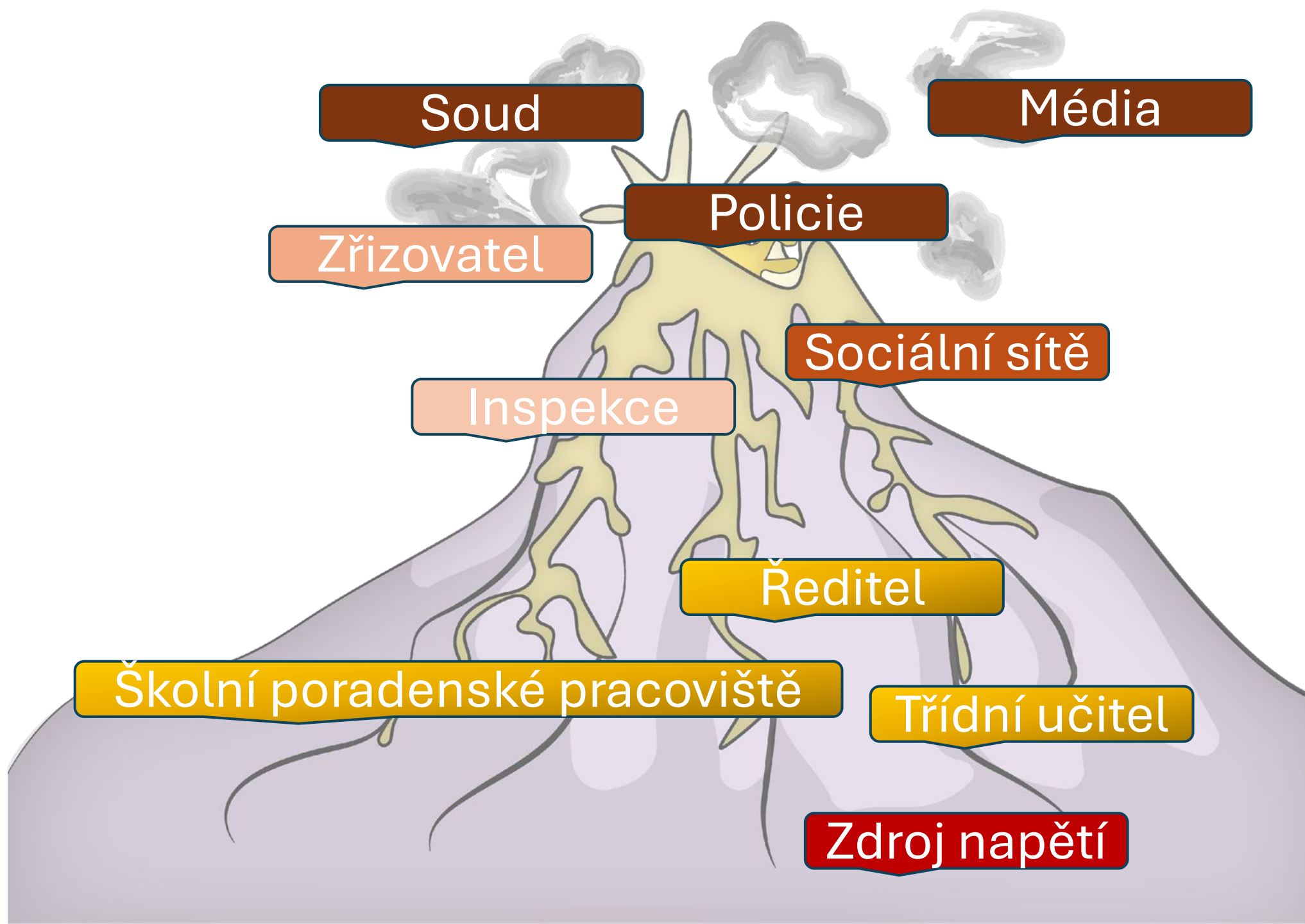
Státní úřad inspekce práce

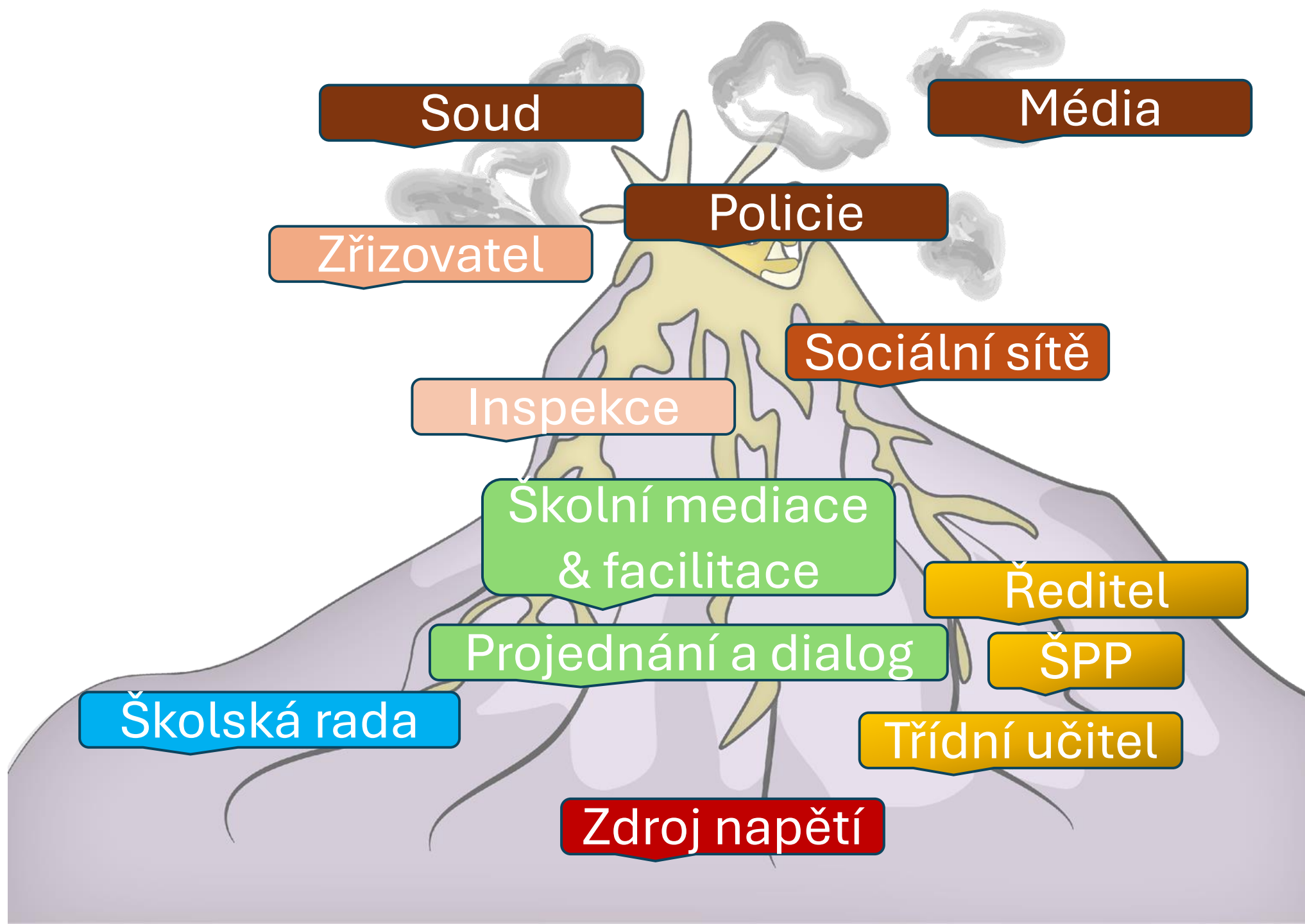
Občanskoprávní spor, soud

Krajská hygienická stanice

Policie ČR

Zřizovatel

Přínosy funkční školské rady

- **Posilování důvěry** v instituce = odolnosti komunit a státu
- **Zpětnovazební** mechanismus
- **Ochrana strategie** školy (změna vedení, zřizovatele apod.)
- **De-eskalace konfliktů**

Zdroje

Školské rady.CZ

- komentář k novele ŠkolZ
- Encyklopedie ŠR
- Konzultace – Školení - Facilitace

Restorativní škola.CZ – článek o participaci žákovských členů ŠR

Řízení školy.CZ – seriál o školských radách v UM

3. BLOK

ROLE ŽÁKŮ A RODIČŮ – PARTICIPACE JAKO CESTA KE ZLEPŠENÍ KLIMATU A LEGISLATIVNÍ NOVINKY

Jan Berki | Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR

Lucie Laurýnová | Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická,
Mladá Boleslav

Lukáš Procházka | Střední průmyslová škola na Proseku

Václav Benedikt | Republikové fórum parlamentů dětí a mládeže

Jan Gondek | Česká středoškolská unie

Vojtěch Truksa | Gymnázium J. S. Machara v Brandýse n/L-St. Boleslavi

Děkujeme za pozornost

 234 811 246

 stredniclanek@msmt.gov.cz

 facebook.com/stredniclanek

 instagram.com/stredniclanek_msmt

 www.edu.gov.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

Střední článek
podpory